

Sygn. akt II AKa 4/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Nadzieja Surowiec
Sędziowie	SSA Andrzej Ulitko SSA Tomasz Eryk Wirzman (spr.)
Protokolant	Agnieszka Rezanow-Stöcker

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku – Anny Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013 r.

sprawy **T. S. s. W.**

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 12 listopada 2012 r. sygn. akt III K 104/12

I. Zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

- 1) z podstawy prawnej z pkt. I eliminuje przepis art. 86 § 1 kk,
- 2) uchyla rozstrzygnięcia zawarte w jego pkt. I o połączeniu środka karnego pozbawienia praw publicznych na okres lat 5 oraz związane z nim z pkt. III dotyczące środka karnego,
- 3) za podstawę prawną orzeczonego w pkt. V umorzenia postępowania przyjmuje przepis art. 17 § 1 pkt 7 kpk.

II. W pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy.

III. Kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

T. S. skazany został prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 5.11.1993r. w sprawie sygn. akt **II K 895/93** za czyn popełniony w nocy z 20/12.08.1993r. na mocy art.208 dkk w zw. z art. 36 § 2 i 3 dkk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności 4.000.000 złotych grzywny (przed denominacją) z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na zastępczą karę

pozbawienia wolności przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny 100.000 złotych; Na mocy art. 73 § 1 i 2 dkk, 74 § 2 dkk, art. 76 § 3 dkk, art. 75 § 2 pkt 5 dkk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3(trzech) lat i w okresie próby oddano oskarżonego pod dozór wyznaczonej przez Sąd osoby oraz zobowiązano do kontynuowania nauki w (...) w B..

Postanowieniem z dnia 30.12.1994r Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim zarządzono wykonanie kary 1 jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wobec oskarżonego.

2. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 22.11.1994r. w sprawie sygn. akt **II K 683/94** za czyn popełniony w dniu 27/28.02.1994r. na mocy art. 208 dkk w zw. z art. 36 § 2 i 3 dkk na karę 1 roku pozbawienia wolności i 5.000.00 złotych (przed denominacją) grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na zastępczą karę pozbawienia wolności przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny 100.000 złotych; Na mocy art. 73 § 1 i 2 dkk, 74 § 2 dkk, art. 75 § 2 pkt 6 dkk, art. 76 § 3 dkk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3 lat i w okresie próby oddano oskarżonego pod dozór wyznaczonej przez Sąd osoby oraz zobowiązano do powstrzymania się od nadużywania alkoholu; Postanowieniem z dnia 28.06.1995r. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim zarządzono wykonanie kary 1 jednego roku pozbawienia wolności wobec oskarżonego.

3. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 07.04.1995r. w sprawie sygn. akt **II K 236/95** za czyn popełniony w dniu 26.05.1994r. na mocy art. 208 dkk w zw. z art. 36 § 2 i 3 dkk na karę 1 roku pozbawienia wolności i 500 złotych grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na zastępczą karę pozbawienia wolności przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny 10 złotych.

4. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 26.04.1995r. w sprawie sygn. akt **II K 366/95** za czyn popełniony w nocy z 8/9.02.1995r. na mocy art. 208 dkk w zb. z art. 212 § 1 kk w zw. z art. 10 § 2 dkk skazany, zaś na mocy art. 208 dkk w zw. z art. 10 § 4 dkk wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności i 200 złotych grzywny.

5. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 04.08.1995r. w sprawie sygn. akt **II K 353/95** za czyn I popełniony w dniu 01.01.1995r. na mocy art. 212 § 1 dkk w zw. z art. 59 § 1 dkk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; za czyn II popełniony w dniu 01.01.1995r. na mocy art. 156 § 2 dkk w zw. z art. 59 § 1 dkk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; za czyn III popełniony w okresie od 10 do 11.01. 1995r. na mocy art. 253 dkk w zw. z art. 58 dkk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; na mocy art. 66 dkk, art. 67 § 1 dkk orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 1 roku pozbawienia wolności.

Sprawy opisane pod numerami 2-5 zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 21.02.1996r. w sprawie sygn. akt **II K 21/96**, którym zostały wymierzone dwie kary łączne w wymiarze: 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Postępowanie odnośnie wyroku wydanego w sprawie opisanej pod numerem 1 zostało umorzone.

6. Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim z dnia 30.01.1998r. w sprawie sygn. akt II K 1746/97 za czyn popełniony w dniu 26.08.1997r. na mocy art. 208 dkk w zw. z art. 60 § 1 dkk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

7. Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 21.02.2002r. w sprawie sygn. akt III K 223/00 za czyn I popełniony w dniu 24.10.1997r. na mocy art. 148 § 1 dkk w zb. z art. 210 § 2 dkk w zw. z art. 60 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk w zw. z art. 4 § 1 kk skazany, zaś na mocy art. 148 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 3 dkk wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności i na mocy art. 40 § 1 dkk orzeczono pozbawienia praw publicznych na okres lat 5; za czyn II popełniony w dniu 24.10.1997r. na mocy art. 148 § 1 dkk w zb. z art. 210 § 2 dkk w zw. z art. 60 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 2 dkk w zw. z art. 4 § 1 kk skazany, zaś na mocy art. 148 § 1 dkk w zw. z art. 10 § 3 dkk wymierzono mu karę 25 lat pozbawienia wolności i na mocy art. 40 § 1 dkk orzeczono pozbawienia praw publicznych na okres lat 5; na mocy art. 66 dkk, art. 67 § 1 dkk, art. 68 § 2 dkk, art. 71 § 2 dkk orzeczono wobec oskarżonego karę łączną 25 lat pozbawienia wolności i 5 lat pozbawienia praw publicznych. Na mocy art. 83 § 1 dkk na poczet

orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania od dnia 08.11.1997r. do dnia 16.03.1998r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku w III Wydziale Karnym, wyrokiem z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie III K 104/12:

I. Na mocy art. 85 kk, art. 88 kk, art. 86 § 1 kk, art. 90 § 1 i 2 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego **T. S.** wyrokami jednostkowymi wydanymi przez Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim w sprawie sygn. akt II K 1746/97 i Sąd Okręgowy w Białymstoku w sprawie sygn. akt III K 223/00 i orzekł wobec **T. S.** karę łączną **25 lat pozbawienia wolności** oraz połączył środki karne orzeczone powyższymi wyrokami jednostkowymi wobec tego skazanego i orzekł wobec niego **łączny środek karny pozbawienia praw publicznych na okres 5 lat.**

II. W pozostałym zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym wyroki jednostkowe opisane w punkcie I sentencji wyroku podlegały odrębnemu wykonaniu.

III. Na poczet kary łącznej orzeczonej w punkcie I przedmiotowego wyroku łącznego zaliczył okres dotychczas odbytej kary oraz okres odbytego środka karnego przez skazanego w sprawach jednostkowych podlegających łączeniu.

IV. Na mocy art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. III K 223/00 Sądu Okręgowego w Białymstoku od dnia 08.11.1997r. do dnia 16.03.1998r.

V. Umarza postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt. 1-5 Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim wydanymi w sprawach o sygn. akt: **II K 895/93, II K 683/94, II K 236/95, II K 366/95 i II K 353/95.**

VI. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Z. K. kwotę 147,60 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu (w tym uwzględniono 23 % podatek VAT).

VII. Zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Wyrok został zaskarżony na niekorzyść skazanego przez prokuratora:

- a) w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt. I części dyspozytywnej w zakresie orzeczenia łącznego środka karnego i związanego z nim rozstrzygnięcia w pkt. III,
- b) w zakresie pkt. V co do braku wskazania podstawy prawnej umorzenia postępowania w przedmiocie nie objęcia wyrokiem kar orzeczonych wyrokami opisanymi w pkt. 1-5 części wstępnej zaskarżonego wyroku na niekorzyść skazanego T. S..

Apelacja zarzuca:

- obrazę przepisów prawa procesowego, o charakterze bezwzględny wskazanej w art. 439§ 1 pkt 8 kpk polegającą na naruszeniu zakazu ne bis in idem (art. 17§ 1 pkt 7 kpk w zw. z art. 575 kpk) w odniesieniu do wyroku o sygn. III K 223/00, w którym prawomocnie połączono środki karne pozbawienia praw publicznych karą łączną w wymiarze 5 lat i orzeczeniu ponownym w zaskarżonym wyroku kary łącznej tychże środków karnych, w sytuacji gdy potrzeba wydania nowego wyroku łącznego wynikająca z przesłanek określonych w art. 85 kk, aktualizowała się wyłącznie w zakresie kar pozbawienia wolności, a rozstrzygnięcie o połączeniu środków karnych korzystało z przymiotu prawomocności;
- obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt. 7 kpk, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia polegająca na niewskazaniu tego przepisu jako podstawy prawnej umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego i niewyjaśnienia przyczyny rozstrzygnięcia, tj. w jakim zakresie skazania jednostkowe

objęte wyrokami opisanymi w pkt 1-5 części wstępnej zaskarżonego wyroku nie spełniają warunków określonych w art. 85 kk.

W petitum prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej pkt. I poprzez uchylenie orzeczenia o połączeniu środka karnego pozbawienia praw publicznych na okres 5 lat i związanego z nim rozstrzygnięcia w pkt. III oraz w części dotyczącej pkt. V poprzez wskazanie jako podstawy umorzenia art. 17 § 1 pkt. 7 kpk.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na uwzględnieniu apelacji prokuratora m.in. zważył, powołany w środku odwoławczym, pogląd prawny wyrażony w Uchwale Sądu Najwyższego (7) z dnia 29 października 2012 r. w sprawie I KZP 15/12, według którego „Użyte w art. 575 § 1 k.p.k. wyrażenie "wyrok łączny traci moc" oznacza, że z chwilą wydania nowego wyroku łącznego tracą moc zawarte w poprzednim wyroku łącznym te jego rozstrzygnięcia o połączeniu kar lub środków karnych, bądź o umorzeniu postępowania na podstawie art. 572 k.p.k., które objęte zostały nowym wyrokiem łącznym, wydanym w związku z powstałą po wydaniu pierwszego wyroku łącznego potrzebą, wynikającą z przesłanek prawnomaterialnych, określonych w art. 85 k.k.”.

Czynione w uzasadnieniu Uchwały SN, rozważania prawne, przeniesione na grunt tej sprawy, nie pozostawiają wątpliwości co do faktu, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kary **łącznej** tu **środka karnego** pozbawienia praw publicznych w wymiarze 5 lat, zawarte w wyroku zapadłym w sprawie III K 223/00 korzystało z przymiotu prawomocności. Zatem nie istniała nie tylko potrzeba (bowiem cel, w postaci orzeczenia o połączeniu środków karnych, został już wcześniej osiągnięty), ale i prawna możliwość objęcia obecnym wyrokiem łącznym tego rozstrzygnięcia. Druga, z będących przedmiotem orzekania, spraw, tj. II K 1746/ 97, gdzie orzeczono karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, nie zawierała rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego. Z materialnego punktu widzenia potrzeba wydania nowej kary łącznej zaktualizowała się wyłącznie w zakresie kary pozbawienia wolności. Co też sąd w odniesieniu do tych kar wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim w sprawie II K 1746/97 w rozmiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie III K 223/00 za wskazane tam w pkt I i II czyny w rozmiarze 25 lat pozbawienia wolności, (kary jednostkowe i kara łączna) prawidłowo uczynił. Nie było to zresztą przedmiotem zaskarżenia żadnej ze stron.

Ma również rację prokurator wnosząc o zmianę wyroku także poprzez uzupełnienie rozstrzygnięcia z pkt. V tj. umorzenia postępowania o wskazanie jego podstawy prawnej tj. przepisu art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Bowiem, co słusznie Sąd Okręgowy skonstatował (tak w części dyspozytywnej jak i uzasadnieniu wyroku), kwestia orzekania w sprawach wskazanych w pkt. 1-5 była już przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia w wyroku łącznym wydanym przez Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie II K 21/96, w której połączono cztery z pięciu kar pozbawienia wolności, pozostawiając jedną - niepodlegającą łączeniu, odrębnemu wykonaniu. Zatem prawidłowo powziętej decyzji faktycznej – o umorzeniu postępowania, należało dać prawny wyraz, jednocześnie wskazując z jakich przyczyn to umorzenie nastąpiło. Wobec dyspozycji powołanego przez sąd I instancji przepisu art. 88k.k. zbędnym było powołanie art. 86§1k.k. W tym zakresie dokonano także korekty wyroku.

Zważywszy, że postępowanie odwoławcze, w którym nie orzeczono nowej kary, zostało zainicjowane przez prokuratora (nie przez skazanego) i wiązało się z prawnymi uchybieniami wyroku, kosztami sądowymi wywołanego postępowania odwoławczego należało obciążyć Skarb Państwa.

(...)(...)